

Preventivní program školy

ZŠ a MŠ HALŽE

Preventivní program školy vychází z pokynu MŠMT, č.j.:1454/2000-51, který do prevence sociopatologických jevů zařazuje konzumaci drog včetně alkoholu, kouření, kriminalitu, virtuální drogy a gambling, záškoláctví, šikanování a jiné násilí, rasismus, xenofobii, intoleranci, antisemitismus.

Cílem minimálního preventivního programu je ve spolupráci s rodiči formovat takovou osobnost žáka, která je s ohledem na svůj věk schopná orientovat se v dané problematice, zkoumat ji, ptát se, dělat rozhodnutí, která si bude vážit svého zdraví, bude umět nakládat se svým volným časem a zvládat základní sociální dovednosti.

Cíle:

1. Rozvíjet a formovat osobnost dítěte.
2. Podporovat asertivní chování a vhodné řešení situací (v dětském kolektivu, v rodině i v běžném životě).
3. Rozvíjet dovednosti k posílení sebedůvěry a schopností hodnotit sám sebe i druhé
4. Formovat životní postoje s ohledem na správný životní styl a život bez drog a násilí.
5. Informovat o drogách (jejich působení a dopadu na člověka, způsobu a nebezpečnosti používání atd.), o dalších závislostech, které ohrožují život dětí (hráčství, poruchy příjmu potravy atd.).
6. Vědět na koho a kam se obrátit (systém poradenské služby) v případě řešení nastalého problému. 7. Formovat zdravý dětský kolektiv.
7. Zkvalitňovat klima a prostředí školy.
8. Nabídnout žákům možnost zúčastnit se různých zájmových i mimoškolních aktivit
9. Informovat žáky, pedagogy, rodiče i ostatní o problematice sociálně patologických jevů

Hlavní úkoly metodika prevence:

- zajišťuje informační činnost a metodickou pomoc při:

- a) řešení a hodnocení situací spojených s řešením sociálně patologických jevů ve škole
- b) dlouhodobém sledování a hodnocení vývoje chování žáků a vytváření podmínek pro zdravý psychický a sociální vývoj dětí ve škole i v rodině

- c) sledování dokumentace problémových žáků a pomoc při zajišťování případných vyšetření (PPP Tachov)
- d) řešení problémů při jednání s rodiči

Aktivity pro rodiče a veřejnost:

- Pravidelné informace o prospěchu a chování žáků jsou rodičům podávány na rodičovských schůzkách, případně písemně. O plánovaných represivních opatřeních jsou rodiče vždy dopředu informováni písemně, popř. telefonicky
- seznámení rodičů s MPP v rámci třídních schůzek
- nabídka propagačních materiálů
- seznámení rodičů s postupem školy v případě problémů žáků

- zajišťuje další informační zdroje pomocí knihovny ve třídě metodika prevence, nástěnky v 1. patře ZŠ, informací na webových stránkách školy www.zsmshalze.cz

- zadává a zpracovává výsledky dotazníkového šetření

- informuje rodiče a žáky o své práci metodika školní prevence (rodiče jsou seznámeni písemně se školním řádem a režimem školy v rámci projektu Dobrý start, na tříd. schůzkách s výsledky dotazníkového šetření)

Seznam titulů k zapůjčení :

INFORMATIVNÍ LETÁKY: Dětská práva, Násilí v rodině, Rasismus a xenofobie, Sexuální zneužívání, Šikana, Týrání dětí

BROŽURY, KNIHY:

Alkohol, drogy a vaše děti (K. Nešpor)

Bolest šikanování (M. Kolár)

Dopravní výchova v rodině

Drogová závislost(J .Presl)

Drogy – jak vlastně vypadají Jak chránit děti před návykovými látkami Jak předcházet problémům s návykovými látkami na ZŠ a SŠ (K. Nešpor)

Jak si nenechat ublížit – bezpečnostní průvodce životem pro –náctileté (J Goldmanová)

Můj bratr

Násilí v rodině

Návykové látky – romantické období končí

Prevence problémů působených návykovými látkami

Přehled drog a jejich účinků

Přestáváme kouřit

Řekni drogám NE + videokazeta

Slovník prevence problémů (K.Nešpor+kol.)

Vaše právo! První právní pomoc ženám, obětem domácího násilí.

Vyber si zdraví 10 kroků, jak pomoci svému dítěti říkat NE alkoholu a drogám

Spolupráce:

Se všemi vyučujícími, vedením školy, rodiči- SRPDŠ, PPP v Tachově, s Policií ČR, odborem sociálně právní ochrany MěÚ Tachov, OÚ Halže, dům dětí Mraveniště Tachov.

Úkoly třídního učitele i ostatních vyučujících:

komunikovat s metodikem, sledovat využití volného času žáků, nabízet činnost v zájmových kroužcích, monitorovat rizikové prostředí žáků, individuálně přistupovat k problémovým žákům, spolupracovat s rodiči důsledně postihovat šikanu, vandalismus, brutalitu a ostatní sociálně patologické jevy, působit na žáky ve smyslu boje proti rasismu, netoleranci a xenofobii prostřednictvím vzdělávacího obsahu jednotlivých předmětů, sledovat docházku žáků aktivně napomáhat při realizaci MPP.

Metody a formy práce:

Výklad, dotazníky, hry, projekty, referáty, pohybové a výtvarné techniky, zážitková forma, besedy, práce s počítačem a literaturou atd.

Projekty:

školní:

1. Dobrý start
2. Práva dítěte
3. Pohádková prevence

Práce s žáky:

Problémoví žáci: Škola monitoruje žáky s problémovým chováním a prospěchem. Těmto žákům je věnován zvýšený dohled třídních i ostatních učitelů, neboť je u těchto žáků zvýšené riziko výskytu sociálně patologických jevů.

Žáci se specifickými poruchami učení: Žáci s poruchami učení jsou integrováni ve svých třídách. U každého žáka se poruchy učení projevují různě, proto učitelé individuálním přístupem umožní dětem mít pěkné studijní výsledky a zažívat pocity úspěchu ve své práci.

Další školní a mimoškolní akce: Návštěvy divadelních a hudebních představení, muzea, knihovny, mikulášská nadílka, zpívání u vánočního stromu, dětský den - hry, výlety, sportovní soutěže, školní výlety, exkurze, spolupráce a vystoupení na akcích OÚ, spolupráce se SRPDŠ Zájmové kroužky: ve spolupráci s domem dětí Mraveniště (Tachov) – keramika, přírodovědný, fotbal, hasiči, stolní tenis

Primární prevence v rámci jednotlivých vyučovacích předmětů

Prevence sociálně patologických jevů u dětí a mládeže v působnosti resortu školství, mládeže a tělovýchovy představuje aktivity ve všech oblastech prevence:

- drogových závislostí, alkoholismu a kouření,
- kriminality a delikvence,
- virtuálních drog (počítače, televize a video),
- patologického hráčství (gambling),
- záškoláctví,
- šikanování, vandalismu aj. forem násilného chování,
- xenofobie, rasismu, intolerance a antisemitismu.
- kyberšikana

Primární prevenci na prvním stupni má na starosti třídní učitelka. S jednotlivými tématy se děti setkávají především v předmětech člověk a jeho svět, přírodověda a vlastivěda. Při výuce lze využít různých metod, např. výklad, předávání informací, samostatnou práci, skupinovou práci, projektové vyučování, dramatickou výchovu nebo využít materiály školy z oblasti primární prevence.

1. ročník

osobní bezpečí, základní zásady mezilidské komunikace, vztahy v dětském kolektivu, každý člověk je jiný, základní hygienické návyky, využití volného času, rodina jako bezpečné místo

2. ročník

lidské tělo, zdraví a jeho ochrana, zacházení s léky, režim dne, vztahy mezi lidmi, chování v krizových situacích

3. ročník

pojmy z oblasti prevence, sexuální výchovy a drogové závislosti zdraví a jeho ochrana, lidé kolem nás, multikulturní výchova, rodina a škola, člověk, využívání volného času ochrana proti obtěžování cizí osobou

4. ročník

lidské tělo, odlišnost mezi pohlavími, životospráva a důsledky nevhodných návyků, využívání volného času, pojmy drogová závislost, a sexuální výchova, vztahy v dětském kolektivu

5. ročník

domov, rodina, důvěra, vztahy, léčivé a návykové látky, vztahy v dětském kolektivu komunikace, drogy a jejich vliv na organismus, nebezpečí při komunikaci s cizími osobami, sexuální chování, zneužívání

předmět	UČIVO				
	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Český jazyk	prosba, poděkování, omluva, sdělování krátkých zpráv, srozumitelně vyjádřit svoji zkušenost	základní formy společenského styku, oslovení, cvičit se ve schopnosti vypravovat a popisovat	požádání o informaci, podání informace (i telefonicky), výběr vhodných výrazů	výstižně a stručně telefonovat, psaní dopisu, procvičování popisu a vypravování, slova citově zabarvená, spisovná a nespisovná	poradit si v běžném společenském styku, rozšiřovat slovní zásobu, orientace v encyklopediích určených dětem a mládeži, národní (mateřský) jazyk
			VÝBĚR	VHODNÝCH	SLOH. TÉMAT
Čtení	Ve všech ročnících lze zařadit vhodné texty, rozhlasové pořady, TV vysílání, ... Hodnotit, vyjádřit své pocity				
Člověk a jeho svět	- <u>Jsem školák</u> - školní režim a řád, nové vztahy – ke spolužákům, učitelům,...				
1.-3. ročník	- <u>Moje rodina</u> – přiměřeně se chovat k členům rodiny, dom. zvířatům, vlastnímu i společnému majetku. Svěřit se s osobním problémem vzniklým mimo školu				

	<p>- <u>Domov</u> – znát adresu a telefon, nesdělovat je cizím lidem, bezpečně se orientovat v okolí, znát nebezpečná místa, projevit snahu přispět ke zlepšení prostředí, umět použít domácí (veřejný)telefon -Naše obec-orientovat se v obci, význam. místa v obci-poznávat je a chovat se k nim ohleduplně, znát nejdůl. tel. čísla policie, hasičů a záchr. služby, přivolat jejich pomoc,</p> <p>- <u>Krajina kolem nás</u> - chápat nebezpečí osamoceního pohybu v krajině</p> <p>- <u>Věci a činnosti kolem nás</u> - vnímavě pozorovat svět kolem sebe – chápat rozdíly mezi pěkným + nepěkným (věci), vhodným + nevhodným (chování), činnosti lidí-práce, zábava, jak trávit vhodně volný čas</p> <p>- <u>Příroda</u> - vztah člověka a přírody, ochrana, chápat základní význam vody, vzduchu, ohně, nerostů, hornin, půdy pro život, chráněné rostliny, území, pravidla bezpečnosti při kontaktu s neznámými(jedovatými) rostlinami a zvířaty</p> <p>- <u>Člověk</u> - rozdíly mezi lidmi, základní části lid. těla, funkce nejdůl. ústrojí, etapy lid. života Vhodné chování k druhým lidem, řešit spory nenásilným způsobem, respektovat odlišné názory a zájmy jiných, chápat nevhodnost neslušných, urážlivých a hrubých výrazů. Diskuse o nevhod. chování. Základní lidská práva (Úmluva o právech dítěte). Mír. Olympijské myšlenky. Chování fair play ve sportu. Zdravotně postižení občané.</p> <p>-<u>Lidé a technika</u> - uvědomovat si škodlivé vlivy dlouhodobého používání televize, počítače,...chápat nebezpečí nevhod. chování v dopravě (ve funkci chodce, cyklisty, spolujezdce,...)</p> <p>-<u>Člověk a zdraví</u> -celé téma úzce spjato s prevencí</p>				
předmět	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Přírodověda (Člověk a jeho svět)				Znát nebezpečí jedovatých rostlin a hub. Léčivé rostliny. Utvářet kladný vztah k přírodě, svému zdraví a zdravé-mu způsobu života, k ochraně živ. prostředí jako celku	Vlivy člověka na prostředí, ochrana přírody a prostředí. Lidský organismus. Nezbytnost spolupráce lidí
				<u>Výchova ke zdraví</u> Zdraví, osobní hygiena, režim dne, první pomoc Výživa a zdraví Základy rodinné a sexuální výchovy Prevence zneužívání návykových látek Osobní bezpečí	

předmět	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Vlastivěda (Člověk a jeho svět)					Místo, v němž žijeme- živ.prostředí regionu, kulturní a histor.památky Naše vlast- národ, nár.hrdost, vlastenectví, cizina soužití národů a národností menšiny v ČR, rovnocennost Chráněné oblasti, souč.stav živ. prostředí Obrazy z čes. dějin-posoudit život v období nacistické okupace, v období totality Život v demokracii
Informatika					Bezpečně na internetu
Výtvarná výchova	Utvářet a rozvíjet vztah žáků k výtvarnému umění, užité tvorbě, lidovému umění, k ochraně životního prostředí a kulturního dědictví. Podporovat vlastní výtvarné vyjádření žáků a tak posilovat jejich sebevědomí, zaujmout je náměty vyžadujícími přemýšlení a uvažování. Podle možností se účastnit výtvarných soutěží. Představit výtvarnou činnost jako vhodné vyplnění volného času.				
Hudební výchova	Podporovat žáky v mimoškolní činnosti, nabídnout zpěv či hru na hud.nástroje jako vhodné vyplnění volného času. Seznamovat žáky s hygien.pravidly a nebezpečím (hluk, virtuál.drogy) Odlišovat hudbu populární od hudby určené k slavnostním příležitostem.				
Pracovní výchova	Dodržovat zásady bezpečnosti a hygieny práce, udržovat pořádek na pracovním místě. Vytvářet si pozitivní vztah k práci, odpovědný a tvořivý postoj k vlastní činnosti a její kvalitě. Vytvářet si aktivní vztah k ochraně a tvorbě životního prostředí.				
Tělesná výchova	Význam pohybu pro zdraví a vývoj. Zdravý životní styl. Relaxace. Příležitost pro sport ve škole i mimo školu. Žák ví o svých pohybových přednostech a nedostatcích a s pomocí učitele a rodičů je ovlivňuje. Estetické držení těla, sport pro radost. Zvládá hry s pravidly, uplatňuje zásady fair play jednání ve hře. Ví, že turistika je vhodná víkendová a prázdninová činnost, ví, jak se v přírodě chovat. Účast na závodech, utkáních.				
Poznámky, doplnění vlastních návrhů:					

Hodnocení plnění programu

1. Součást kontrolní a hospitační činnosti – ředitel.
2. Čtvrtletní hodnocení na pedagogické radě – školní metodik preventivních aktivit, vedení školy
3. Roční hodnocení (dotazník) okr. metodičce.

STRATEGIE PREVENCE A ŘEŠENÍ ŠKOLNÍ NEÚSPĚŠNOSTI ŽÁKŮ

1. Příčiny školní neúspěšnosti

Školní neúspěšnost je vážným problémem, jehož řešení si vyžaduje náročnou práci s žákem a často také s rodiči žáka. Bývá důsledkem individuálních rozdílů v osobnosti žáků, v jejich výkonnosti, motivaci i jejich rodinné výchově. Neprospěch je často způsoben souborem příčin, které je třeba dobře rozpoznat.

2. Nejčastěji má na školní úspěšnost nebo neúspěšnost vliv:

- **Osobnost dítěte** - snížená inteligence, nedostatečná paměť, emoční labilita, nízká odolnost vůči zátěži, poruchy učení, poruchy chování a jiné zdravotní komplikace žáka, nezáměr, nízká motivace k učení.
- **Nepodnětné rodinné prostředí**, žáci ohrožení sociálně nežádoucími jevy, problémy ve vztazích v rodině nebo ve škole (mezi kamarády, ve třídě, vztah s učitelem).
- **Špatná docházka do školy** – neúčast žáků ve výuce, z toho plynoucí špatné porozumění probírané látce a následné nezvládnutí učiva.

3. Řešení školní neúspěšnosti

V první řadě je nutné podrobit dítě kvalitní pedagogické, speciálně-pedagogické a případně psychologické diagnostice, aby byly odhaleny konkrétní příčiny selhávání žáka ve škole. Diagnostika žakových možností, učebních stylů a vzdělávacích potřeb nám pak umožní nastavit vhodná opatření. Je potřeba reagovat včas tak, aby žák byl schopen zastavit svůj pokles výkonu a případně se vrátit mezi "školsky úspěšné žáky".

TU a vyučující vytipují žáky, kteří by mohli být potenciálně neúspěšní při zvládnutí studia. TU dle potřeby vypracuje pro žáka PLPP, případně navrhne jeho vyšetření ve ŠPZ. Na základě Doporučení ŠPZ škola se žákem nadále pracuje.

Opatření volíme individuálně na základě diagnostiky a zjištěných potřeb žáků:

- **Poruchy učení a chování, jiná zdravotní omezení a znevýhodnění:** kompenzace nedostatků pomocí speciálně pedagogických metod a postupů dohodnutých v PLPP či

na základě doporučení PPP nebo SPC, integrace žáka, vypracování IVP na základě doporučení ŠPZ.

- **Odchylna v celkové úrovni inteligence:** žákovi bude stanoveno základní učivo, které po něm bude požadováno podle jeho možností a schopností, vhodné metody práce, motivace - zažití úspěchu, možnost opravit si známku, individuální konzultace ve vyučování i mimo něj, spolupráce s PPP – integrace, vypracování IVP a realizování dalších podpůrných opatření doporučených poradnou.
- **Žáci sociálně znevýhodnění:** motivace žáka k učení, spolupráce s rodinou, vytvoření podmínek pro domácí přípravu i ve škole, přístup k internetu ve škole.
- **Žáci s vysokou absencí** jsou velmi často ohroženi sklouznutím do školní neúspěšnosti: včas žákům nabídnout podporu při zvládnutí zameškané látky - plán dostudování učiva a termíny dozkoušení, konzultace s žákem a rodiči, kde se domluví zvýšený dohled nad žákem.

4. Postup při řešení školní neúspěšnosti

- Vyučující vždy ve čtvrtletí navrhnou opatření pro žáky, kteří jsou klasifikováni 4 nebo 5 (v prvním ročníku se opatření ve čtvrtletí navrhnou již od stupně 3 nebo u žáků, jejichž vývoj vyučující vyhodnotí jako rizikový). Účinnost těchto opatření se pak před pololetní klasifikací vyhodnocuje. Ve většině případů vedou tato opatření ke zlepšení vzdělávacích výsledků žáků.
- Pro žáky, kteří jsou ohroženi z jakýchkoliv důvodů školním neúspěchem, je ve škole k dispozici bezplatné doučování (Výzva 063).
- Vyučující na základě doporučení ŠPZ poskytují žákům pedagogickou intervenci.
- TU 1. tříd v listopadu navrhnou dodatečný odklad školní docházky žákům, u kterých je předpoklad nezvládnutí učiva 1. roč.

5. Důležitá je spolupráce s rodiči:

- Ve čtvrtletí třídní učitelé informují rodiče žáků, kteří v tomto čtvrtletí neprospívají (jsou hodnoceni známkou nedostatečný nebo dostatečný, ale vyučující vyhodnotí vývoj jako rizikový).
- Lze využít individuální konzultace s vyučujícími, výchovným poradcem.
- V případě vyšší omluvené absence žáka je třeba, aby zákonný zástupce spolupracoval s TU a vyučujícími (doplnění učiva, domácí příprava)
- Plnění PLPP a IVP je pravidelně konzultováno se zákonnými zástupci

6. Formy a metody práce

- **Zadávání pravidelných úkolů**, zadání práce pro domácí přípravu - dílčí úkoly odpovídající žakovým vzdělávacím možnostem.
- **Užívání podpůrných aktivit** – oznámení písemné práce, stanovení termínu zkoušení z konkrétního učiva, umožnění opakovaného opravného pokusu.

- **Používání podpůrných pomůcek** při samostatné práci – přehledy, tabulky, kalkulačky, nákresy, aj. dle charakteru předmětu, které pomohou žákovi lépe se orientovat v učivu. Využívání kompenzačních pomůcek, které má škola k dispozici. Jejich přehled je pravidelně kontrolován a doplňován VP školy a je k dispozici TU i vyučujícím.
- **Individuální práce se žákem** v rámci individuálních konzultací i v rámci vyučovací hodiny – pomoc žákovi odstranit výrazné mezery v učivu, podpora při výuce při výkladu nového učiva.
- **Domluva konzultačních hodin** - žák se může dohodnout s učitelem na konkrétním termínu k dovysvětlení probíraného učiva.
- **Možnost doučování** (výzva 063).
- **Pedagogická intervence** dle Doporučení ŠPZ.
- **Úprava obsahu vzdělávání** dle Doporučení ŠPZ.
- **V případě, že všechna podpůrná opatření jsou neúčinná, je nutné opakování ročníku.**

Zpracovala: Bc. Jaroslava Petrová